

DOCUMENTA HISTORICA 12.
A JATE Történész Diákkör kiadványa

**BÉKESZERZŐDÉS NAGY-BRITANNIA ÉS AZ
EGYESÜLT ÁLLAMOK KÖZÖTT**
(1783. szeptember 3.)

Fordította és sajtó alá rendezte:
KÖKÉNY ANDREA

Szeged

1993

DOCUMENTA HISTORICA 12.
A JATE Történeisz Diákkör kiadványa

**BÉKESZERZŐDÉS NAGY-BRITANNIA ÉS AZ
EGYESÜLT ÁLLAMOK KÖZÖTT**
(1783. szeptember 3.)

Fordította és sajtó alá rendezte:
KÖKÉNY ANDREA

Szeged

1993

A dokumentum forrása:

Malloy, W. M. – C. F. Redmond – E. J. Treworth (eds.): *Treaties, Conventions, International Acts, Protocols, and Agreements between the United States and Other Powers. 1776–1937 (4 vols.), 1910–1938.*
Vol. I. pp. 586–590.

A térkép forrása:

Commager, H. S. – Morris, R. B.: *The Spirit of „Seventy-Six”. The Story of the American Revolution as Told by Participants.* Indianapolis (N.Y.): The Bolls–Merrill Comp., Inc. p. 1256.

Lektorálta

NOVÁK GYÖRGY

Sorozatszerkesztők

NYEMCSOK ATTILA, PÁNDI LAJOS, SZÁNTÓ RICHÁRD,
SZÁSZ ERZSÉBET

© JATE Történelem Diákkör, 1993.
Kökény Andrea, 1993.

HU–ISSN 1216–0954

BÉKESZERZŐDÉS NAGY-BRITANNIA ÉS AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK KÖZÖTT

(1783. szeptember 3.)

Amikor Cornwallis tábornok 1781 október 19-én Yorktownnál letette a fegyvert, meghíúsultak az amerikai gyarmatok további függésben tartására irányuló brit törekvések. A háborúban aratott győzelem azonban önmagában nem volt garancia arra, hogy Amerika a békét is megnyeri. Nagy-Britannia még nem ismerte el hivatalosan az Egyesült Államok függetlenségét, és megegyezésre kellett jutni az új állam határait illetően is. Az amerikaiaknak fontos volt, hogy biztosítsák számukra azokat a halászati jogokat, amelyeket Új-Foundland és Új-Skócia partjainál angol gyarmatosként élveztek, s most a franciák kizárólag Spanyolországgal kívántak megosztani.

Az amerikai Kongresszus John Adamst, Benjamin Franklint, John Jayt, Henry Laurenst és Thomas Jeffersont bízta meg a tárgyalásokkal. Közülük azonban Henry Laurens 1780 szeptembere óta angol fogoly volt, s még mindig a Towerban raboskodott, Jefferson pedig felesége súlyos betegsége, majd halála miatt nem hagyta el Amerikát. John Adams kölcsönök és diplomáciai elismerés ügyében Hollandiában tárgyalta, de miután ott sikerrel járt, 1780 októberében még idejében érkezett Párizsba ahhoz, hogy Jay és Franklin segítségére legyen.

Bár az amerikai küldöttség új szereplő volt a diplomácia színpadán és működését befolyásolta a Kontinentális Kongresszusra nehezedő francia nyomás, mégis jelentős sikert ért el a tárgyalásztalnál. A Kongresszustól ugyan csak egyetlen határozott utasítást kaptak a küldöttek, melynek értelmében mindenképpen ragaszkodniuk kellett a függetlenséghez, végül azonban nem engedtek az új állam legfontosabb érdekeiből sem.

Az angol parlament Alsóháza 1782. február 27-én fogadta el a háború befejezését sürgető indítványt, melyet továbbítottak a királyhoz, III. Györgyhöz. Március 20-án lemondott a miniszterelnök, Lord North, s helyére az USA függetlenségét támogató Lord Rockingham került. Az új kormány legtöbb tagja Amerika-párti volt, így a külügyminiszter

Charles James Fox is, de a „gyarmati ügyek” minisztere, Lord Shelburne, a függetlenség ellenlábasja lett. Kettejük között megindult a verseny a béketárgyalások feletti irányítás megszerzéséért. Lord Shelburne Richard Oswaldot választotta ki, hogy előzetes tárgyalásokat kezdjen Franklinnel, Fox pedig Thomas Grenville-t küldte ugyanilyen feladattal a francia külügyminiszterhez, Vergennes-hoz. Fox Amerika függetlenségének azonnali elismerését szorgalmazta, mert azt remélte, hogy ez majd megosztja a szövetségeseket, és, ha egyszer már elismerték az Egyesült Államokat szuverén hatalomként, a tárgyalások irányítása az ő kezébe kerül. Terve azonban megghiúsult. Július 1-jén Rockingham váratlanul meghalt és Lord Shelburne lett a miniszterelnök – Fox elhagyta a kormányt, s így riválisa maradéktalanul érvényesíthette befolyását.

Franklin világosan tudtára adta Oswaldnak, hogy csak Amerika függetlenségének elismerése után hajlandó érdemi tárgyalásokat folytatni. Az angol fél viszont arra kapott megbízást, hogy a „gyarmatok” képviselőjével kössön fegyverszünetet, illetve békét. Vergennes ekkor azt javasolta az amerikai küldötteknek, hogy előzetes elismerés nélkül is kezdjenek tárgyalásokat, ha az angolok belefoglalják a függetlenséget a végleges egyezménybe. Az amerikaiak azonban ezen a ponton figyelmen kívül hagyták a Kongresszusnak azt az utasítását, hogy Franciaországgal összhangban cselekedjenek. Franklin már korábban is megpróbálta a franciákat kikerülni – nem tájékoztatta őket arról, hogy 1782 áprilisában Kanada átadását kérte Angliától a háború okozta veszteségek kárpótlásaként –, július 12-én pedig Vergennes tudta nélkül átadta Oswaldnak a konkrét békejavaslatok első változatát.¹

Ezalatt elkészült Rayneval, a francia külügyminiszter titkára, és Aranda, a párizsi spanyol követ közös javaslata is. Ez az Ohiótól a Nagy-tavak vidékéig terjedő területet angol kézen, az Ohiótól délre eső

¹ A „szükséges” cikkelyek között a függetlenség, a határokról hozott megállapodás, Kanada határainak szűkítése, és az új-foundlandi, valamint más partok mentén biztosítandó halászati jogok szerepeltek. A „javasolt” cikkelyek pedig a háborús károk megtérítésére, Anglia hibáinak nyilvános elismerésére, a kereskedelmi privilégiumok egyenjogúságára és Kanada bekebelezésére vonatkoztak.

részeket pedig spanyol ellenőrzés alatt hagyta volna, mivel a Cumberland folyó és Nyugat-Florida keleti határa között húzott vonaltól nyugatra lévő indiánokat spanyol védelem alá helyezte. Így az USA-t kizárták volna az Appalache-en túli területekről. Ebben a helyzetben az amerikaiaknak rugalmasnak kellett lenniük: megelégedtek azzal, hogy Jay szeptember 9-ei kérése alapján az angolok az „Amerikai Egyesült Államok” megbízottaival történő tárgyalásra változtatták Oswald megbízását, s ezáltal hallgatólagosan elismerték a függetlenséget. Sőt, mivel Shelburne is azon igyekezett, hogy kiküszöböljék a tárgyalásokon a francia befolyást, belement Rayneval javaslatának elutasításába, s megindult a kétoldalú egyeztetés.

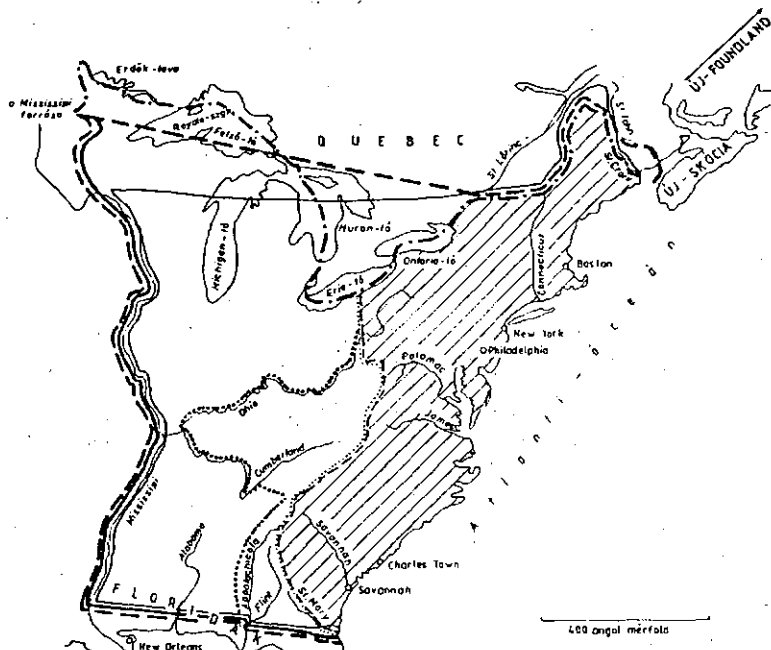
A tárgyaló felek 1782. október 5-én elfogadtak egy szerződés-tervezetet. Az amerikaiak lemondtak Kanadára támasztott követelésükről, cserébe azonban garanciákat kértek a nyugati területekre vonatkozó igényeikre. Kompromisszum született az angol-amerikai szabadkereskedelem ügyében is: megegyeztek, hogy nem korlátozzák a hajózást a Mississippin. Megerősítették az amerikaiak britektől felvett kölcsöneinek érvényességét, és elfogadtak egy záradékot, mely a Kongresszust arra kérte, hogy határozottan támogassa az egyes államokban a royalisták kárpótlását elkobzott javaikért. Miután elrendezték a többi vitatott kérdést is, 1782. november 30-án a két fél aláírta az előzetes békeszerződést.

1783. január 20-án Nagy-Britannia, Franciaország és Spanyolország is lezárta az előzetes egyezményeket, majd életbe lépett az általános fegyverszünet.

Az angol-amerikai béke előzetes cikkelyeit 1783. szeptember 3-án véglegesítették. Az amerikaiak nem engedtek a függetlenség, a halászati jogok és a nyugati területek kérdésében. Új, szuverén ország született: az Amerikai Egyesült Államok.

Kökény Andrea

térkép

- a Kongresszus 1779. augusztus 14-én való átadás
- Shelburne 1762. áprilisi átadás
- az 1782. november 5-én megállapodás
- a brit megbízottak által 1782. november 25-én javasolt és a szerződésben véglegesként elfogadott határvonal

- az Egyesült Államok nyugati határa, Rayneval javaslat
- az Indiáknak Fülajéi megosztási vonal, Rayneval javaslat
- az 1763-as Proklamációs vonal
- ▨ az Egyesült Államok Rayneval javaslatja alapján

BÉKESZERZŐDÉS

Nagy-Britannia és az Amerikai Egyesült Államok között

Kötöttet 1783. szeptember 3-án Párizsban; a Kongresszus által ratifikáltatott 1784. január 14-én; kihirdettetett 1784. január 14-én.

Cikkelyek

- I. A függetlenség elismerése.
- II. A határok.
- III. A halászati jogok.
- IV. A kölcsönök behajtása.
- V. A birtokok visszaszolgáltatása.
- VI. Az elkobzások és üldözések beszüntetése.
- VII. A brit csapatok kivonása.
- VIII. A Mississippi-folyón történő hajózás.
- IX. A területek visszaállítása.
- X. Ratifikálás.

A Szent és Oszthatatlan Szentháromság nevében.

Miután az Isteni Gondviselés meghajlította a legfenségeőbb és leghatalmasabb Uralkodó III. György, Isten Kegyelmeből Nagy-Britannia, Franciaország és Írország Királya, a Hit Védelmözője, Brunswick és Lüneburg Hercege, a Római Szent Birodalom Főkinctárnoka és Választófejedeleme, stb., és az Amerikai Egyesült Államok szívét, hogy feledjenek minden múltbéli félreértést és nézeteltérést, mely sajnálatos módon megzavarta a jó kapcsolatot és barátságot, amit most kölcsönösen helyre kívánnak állítani; továbbá, hogy olyan előnyös és megnyugtató együttműködést alakítsanak ki a két ország között a kölcsönös előnyök és kölcsönös meglegedés alapján, ami elősegítheti és biztosíthatja mind az örök békét, mind az egyetértést; továbbá, miután e kívánatos célból a felek meghatalmazott képviselői az 1782. november 30-án Párizsban

aláírt előzetes cikkelyekben már lefektették a béke és a megbékélés alapjait, mely cikkelyek a megegyezés szerint belefoglaltatnak a Nagy-Britannia Királya és a nevezett Egyesült Államok által véglegesítésre javasolt békeszerződésbe, illetve azt alkotják, amely szerződés azonban addig nem volt véglegesíthető, amíg a béke feltételeiben Nagy-Britannia és Franciaország meg nem egyeztek, és amíg Ő Brit Felsége nem kész ezt a szerződést ennek megfelelően megkötni; továbbá, mivel azóta létrejött a szerződés Nagy-Britannia és Franciaország között, Ő Brit Felsége és az Amerikai Egyesült Államok a fent nevezett előzetes cikkelyek fogantatása érdekében, és azok szellemében a jelen végleges szerződés megkötésére és aláírására meghatalmazott személyekké kijelölték és kinevezték, Ő Brit Felsége a maga részéről David Hartley urat, Nagy-Britannia Parlamentjének képviselőjét; a nevezett Egyesült Államok pedig a maga részéről John Adams urat, az Amerikai Egyesült Államok volt megbízottját a Versailles-i Udvarnál, Massachusetts Állam volt kongresszusi küldöttét és a nevezett Állam legfőbb bíróját, a nevezett Egyesült Államoknak a Holland Egyesült Tartományok Rendí Gyűlésének Hatalmasságaihoz akkreditált Meghatalmazott Követét; Benjamin Franklin urat, Pennsylvania Állam volt kongresszusi küldöttét, a nevezett Állam alkotmányozó gyűlésének elnökét és az Amerikai Egyesült Államoknak a Versailles-i Udvarhoz akkreditált Meghatalmazott Követét; John Jay urat, a Kongresszus volt elnökét és New York Állam legfőbb bíróját, a nevezett Egyesült Államoknak a Madridi Udvarhoz akkreditált Követét; akik, miután kölcsönösen bemutatatták meghatalmazásaikat, az alábbi cikkelyeket megerősítvén a következőkben állapodtak meg:

I. cikkely - Ő Brit Felsége elismeri, hogy a nevezett Egyesült Államok, vagyis New Hampshire, Massachusetts Bay, Rhode Island és a Providence Plantations, Connecticut, New York, New Jersey, Pennsylvania, Delaware, Maryland, Virginia, Észak-Karolina, Dél-Karolina és Georgia szabad, szuverén és független államok, velük ilyen minőségben tárgyal, és maga, örökösei valamint utódai nevében lemond minden

olyan igényről, mely ezen államok, illetve részeik kormányzására, tulajdon- és területi jogaira vonatkozik.

II. cikkely – Továbbá, annak érdekében, hogy elejét vegyünk az Egyesült Államok határaival kapcsolatban a jövőben felmerülhető minden vitának, ezennel megállapodtunk abban és kijelentjük, hogy az Államok határai most és a jövőben a következők, nevezetesen:

Új-Skócia északnyugati szögletétől, vagyis attól, amelyet a St. Croix-folyó forrásától a Felföldig¹ északi irányban húzott egyenes vonal képez; a nevezett Felföldön át, amely elválasztja a Szent Lőrinc-folyóba ömlő folyókat az Atlanti-óceánba torkollóktól, a Connecticut-folyó legészaknyugatibb részéig; onnan e folyó közepén lefelé az északi szélesség negyvenötödik fokáig; onnan pedig a nevezett szélesség vonalán egyenesen nyugat felé húzott vonalon, amíg az el nem éri az Iroquois- vagy Cataraquy-folyót; onnan az említett folyó közepén az Ontario-tóig, majd a nevezett tó közepén addig, amíg el nem éri a nevezett tó és az Erie-tó közötti vízi-összeköttetést; onnan az említett összeköttetés közepén az Erie-tóig, majd a nevezett tó közepén a nevezett tó és a Huron-tó közötti vízi-összeköttetésig; onnan a nevezett vízi-összeköttetés közepén a Huron-tóig; onnan a nevezett tó közepén a nevezett tó és a Felső-tó közötti vízi-összeköttetésig; onnan a Felső-tavon át, a Royale- és a Phelipeaux-szigetektől északra a Hosszú-tóig; onnan az említett Hosszú-tó közepén és a nevezett tó és az Erdők-tava közötti vízi-összeköttetés közepén át a nevezett Erdők-taváig; onnan ezen a tavon keresztül annak legészaknyugatibb pontjáig, onnan pedig nyugati irányban egyenesen a Mississippi-folyóig; onnan pedig a nevezett Mississippi-folyó közepén húzott vonalon, amíg az nem metszi az északi szélesség harmincegyedik fokának legészakibb részét. Délen az utóbb említett vonal-meghatározástól az Egyenlítőől északra levő harmincegyedik szélesség vonalában kelet felé húzott egyenes mentén, az Appalachian- vagy Catahouche-folyó közepéig; majd onnan, annak közepén át a Flint-folyó-

¹ Ma Észak-New-Brunswicki-felföld.

val történő egyesüléséig; onnan egyenesen a St. Mary-folyó felső részéig; majd onnan a St. Mary-folyó közepén lefelé az Atlanti-óceánig. Keleten a St. Croix-folyó közepén húzott vonal mentén a folyó Fundy-öbölben levő torkolatától annak forrásáig, és a forrástól közvetlenül északra a fent nevezett Felföldig, amely elválasztja egymástól az Atlanti-óceánba és a Szent-Lőrinc-folyóba torkolló folyókat; beleértve mindazokat a szigeteket, amelyek az Egyesült Államok partjaitól számított 20 *league*² távolságon belül vannak, és a között a két vonal között helyezkednek el, amelyek egyenesen keleti irányban húzhatók azon pontoktól, ahol egyfelől Új-Skócia, másfelől Kelet-Florida fent említett határai a Fundy-öböl, illetve az Atlant-óceánt elérik; kivéve azokat a szigeteket, amelyek most vagy ezidáig Új-Skócia fent nevezett tartományának határain belül helyezkednek, illetve helyezkedtek el.

III. cikkely – Megállapodtunk abban, hogy az Egyesült Államok népe továbbra is háborítatlanul élvezze azt a jogot, hogy a Grand Bank és Új-Foundland minden partja mentén szabadon foghasson mindenféle halat; hasonlóképpen a Szent-Lőrinc-öbölben és a tenger minden olyan részén, ahol a két ország lakói azelőtt bármikor halásztak. Az Egyesült Államok lakosainak jogában áll továbbá az, hogy Új-Foundland partjainak azokon a részein, amelyeket a brit halászok használnak, szabadon fogjanak mindenféle halat (azt azonban nem száríthatják, illetve tartósíthatják a szigeten), és ugyanez a jog megilleti őket Ő Brit Felsége valamennyi amerikai domíniumának partjai mentén, öbleiben és torkolataiban; továbbá az amerikai halászoknak jogukban áll halat szárítani, illetve tartósítani Új-Skócia, a Magdalen-szigetek³ és Labrador eddig betelepítetlen öbleiben, kikötőhelyein és torkolataiban egészen addig, amíg azok lakatlanok; de azon nyomban, amint ezek, illetve bármelyikük lakottá válik, tilos legyen a nevezett halászoknak ezeken a telepeken

² 1 league = 4,8 km.

³ Magdaléna- vagy Madaleine-szigetek.

halat szárítani, illetve tartósítani, az illető föld lakosaival, tulajdonosaival vagy birtokosaival e célból létrehozott előzetes megállapodás nélkül.

IV. cikkely – Megállapodtunk abban, hogy tilos legyen a bármelyik oldalon álló hitelezőket az ezidáig szerződésben foglalt *bona fide* kölcsönök teljes értékének jó pénzben történő behajtásában megakadályozni.

V. cikkely – Megállapodtunk abban, hogy a Kongresszus határozottan javasolja az egyes Államok törvényhozó testületeinek, hogy gondoskodjanak a brit alattvalók minden lefoglalt birtokainak, jogainak és vagyonának visszaszolgáltatásáról, és hasonlóképpen azon személyek birtokainak, jogainak és vagyonának visszaállításáról is, akik az Őfelsége által elfoglalt területeken élnek és nem fogtak fegyvert a nevezett Egyesült Államok ellen. Továbbá, hogy ezentúl bárkinek jogában álljon a tizenhárom Egyesült Államok bármelyikébe szabadon elmenni, és ott tizenkét hónapig tartózkodni anélkül, hogy háboríttatna abban az igyekezetében, hogy ily módon elkobzott birtokait, jogait és vagyonát visszaszeresse; továbbá, hogy a Kongresszus nyomatékosan javasolja az egyes Államoknak, hogy tegyék ismételt megfontolás tárgyává és vizsgálják felül az ingatlanokra vonatkozó törvényeket és jogszabályokat azért, hogy a nevezett törvények és jogszabályok ne csak az igazságnak és méltányosságnak feleljenek meg, hanem azon közmegegyezés szellemének is, amelynek a béke áldásai visszatértével egyetemesen érvényesülnie kell. Továbbá, hogy a Kongresszus nyomatékosan javasolja az egyes Államoknak azt is, hogy szolgáltatassák vissza az utóbb említett személyek birtokait, jogait és vagyonát, és térítsék meg a jelenlegi tulajdonosoknak azt a *bona fide* árat (ha fizetés történt), amelyet ezek a személyek az esetleges vásárlás során az elkobzás óta kifizettek a fent említett földekért, jogokért, illetve vagyontárgyakért. Továbbá megállapodtunk abban is, hogy tilos mindazon személyek jogos tulajdonáért indított eljárását akadályozni, akik elkobzott földekben akár adósság, akár házassági szerződés révén vagy más módon bármilyen érdekeltséggel bírnak.

VI. cikkely – Hogy a jövőben nem fogatosítható elkobzás és nem indítható eljárás egyetlen személy vagy személyek ellen sem a jelen háborúban játszott szerepük miatt, vagy arra való hivatkozással; továbbá egyetlen személy se szenvedjen a jövőben ilyen okból veszteséget vagy sérelmet sem személyében, sem szabadságában, sem pedig vagyonában; akik pedig a szerződés amerikai ratifikálása idején ilyen vádak alapján esetleg börtönben vannak, azonnal szabadon bocsátandók, és az ilyen vádakkal indított eljárások beszüntetendők.

VII. cikkely – Szilárd és örök béke legyen Ő Brit Felsége és a nevezett Államok, valamint az egyik ország alattvalói és a másik állampolgárai között, mely célból ezennel mindenféle ellenségeskedés beszüntetendő mind a tengeren, mind a szárazföldön; a foglyok mindkét oldalon bocsátassanak szabadon, és Ő Brit Felsége minden további pusztítás, valamint a négerék, illetve az amerikai lakosság egyéb vagyontárgyainak elhurcolása nélkül, megfelelő ütemben vonja ki csapatait, helyőrségeit és hajórajait a nevezett Egyesült Államokból, és ezek területén található minden katonai állomásról, helységről és kikötőről; az erősségekben hátrahagyva az esetleg ott található amerikai ágyúkat; továbbá rendelje el, hogy minden olyan irattár, feljegyzés, okirat és okmány, amely a háború során esetleg tisztjei kezébe került, haladéktalanul szolgáltatassék vissza és adassék át azoknak az Államoknak, illetve személyeknek, amelyeket és akiket megillet.

VIII. cikkely – A Mississippi-folyó forrásától az óceánig örökké szabadon hajózható legyen Nagy-Britannia alattvalói és az Egyesült Államok polgárai számára.

IX. cikkely – Abban az esetben, ha a Nagy-Britanniához vagy az Egyesült Államokhoz tartozó bármely helységet vagy területet a másik állam fegyveres ereje elfoglalná, mielőtt a nevezett ideiglenes cikkelyek Amerikába megérkeznének, megállapodtunk abban, hogy akadályoztatás és bármilyen kártérítés követelése nélkül az eredeti helyzet visszaállítassék.

X. cikkely – A jelen szerződés jól és megfelelő formában elkészített, ünnepélyesen ratifikált példányai hat hónapon belül, vagy ha lehetséges, még hamarabb kicserélendők a szerződő felek között, mely idő a jelen szerződés aláírásának napjától számítandó. Ennek bizonyosságául, mi alulírottak, Meghatalmazott Követeik, nevükben és teljhatalmunknál fogva, saját kezűleg aláírtuk a jelen végleges szerződést, és címeres pecsétjeinkkel elláttuk azt.

Kelt Párizsban, az Úr 1783. esztendejében, szeptember harmadik napján.

[PECSÉT]

[PECSÉT]

[PECSÉT]

[PECSÉT]

D. Hartley

John Adams

B. Franklin

John Jay

A szövegszerkesztést a JATEPRINT,
a Bölcsészettudományi Kar Kiadványszerkesztősége végezte
WordPerfect 5.1 szövegszerkesztő programmal.

Készítette a JATEPress
6722 Szeged, Petőfi Sándor sugárút 30–34.
Felelős kiadó: Pándi Lajos
Felelős szerkesztő: Szőnyi Etelka
Sokszorosító vezető: Szőgi Lászlóné
Méret: A/5, példányszám: 300, munkaszám: 93/93.

A Documenta Historica eddig megjelent számai:

1992

1. AZ 1887-ES FÖLDKÖZI-TENGERI EGYEZMÉNYEK. Fordította és sajtó alá rendezte: Nyemcsok Attila
2. A TILSITI BÉKE (1807. július 7.) Fordította és sajtó alá rendezte: Szász Erzsébet
3. Talleyrand, Charles-Maurice: ÉRTEKEZÉS ANNAK ELŐNYEIRŐL, HOGY A JELEN KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT ÚJ GYARMATOKAT SZEREZZÜNK. Fordította és sajtó alá rendezte: Szász Géza.
4. A SCHÖNBRUNNI BÉKE (1809. október 14.) Sajtó alá rendezte: Szász Erzsébet.
5. Edvard Beneš: ZÚZZÁTOK SZÉT AUSZTRIA-MAGYARORSZÁGOT (A cseh-szlovákok áldozatának történelmi bemutatása). A szöveget kiadásra előkészítette: Gulyás László.
6. KORAI ANGOLSZÁSZ TÖRVÉNYEK I. A KENTI TÖRVÉNYEK. Fordította és sajtó alá rendezte: Szántó Richárd.
7. AZ 1939-40-ES FINN-SZOVJET HÁBORÚ DOKUMENTUMAI. Fordította és sajtó alá rendezte: Engi Imre.
8. DOKUMENTUMOK AZ OROSZ-SZOVJET TÖREKVÉSEKRŐL A BOSZPORUSZ ÉS A DARDANELLÁK MEGSZERZÉSÉRE (KONSTANTINÁPOLY-EGYEZMÉNY, 1915; NÉMET-OROSZ TÁRGYALÁSOK, 1940). Fordította és sajtó alá rendezte: Engi Imre

1993

9. A BIRODALOM ÉS ÉSZTORSZÁG. A SZOVJET-ÉSZT SZERZŐDÉSEK MEGSZÜLETÉSÉNEK DOKUMENTUMAI (1939 SZEPTEMBER). Fordította és sajtó alá rendezte Vandlík Krisztina.
10. EDWARD BALLIOL SKÓCIAI HADJÁRATA. RÉSZLETEK A LANERCOSTI KRÓNIKÁBÓL ÉS A BRIDLINGTONI KANONOK GESTÁJÁBÓL. Fordította és sajtó alá rendezte: Kiss Andrea.
11. AZ 1943 DECEMBERI BENEŠ-SZTÁLIN-MOLOTOV MEGBESZÉLÉSEK DOKUMENTUMAI. Fordította és sajtó alá rendezte: Gulyás László.
12. BÉKESZERZŐDÉS NAGY-BRITANNIA ÉS AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK KÖZÖTT (1783. SZEPTEMBER 3.). Fordította és sajtó alá rendezte: Kökény Andrea

A megjelent számok darabonként 25 forintért (plusz postaköltség) a következő címen rendelhetők meg:

Pándi Lajos, JATE ÚJ- és Legújabbkori Egyetemes Történelmi Tanszék, 6722 Szeged, Egyetem u. 2.